

Ερώτηση με αρ. 23.06.011.03.726, ημερομηνίας 9 Ιουλίου 2019, του βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λευκωσίας κ. Γιώργου Περδίκη

«Έχω πληροφορηθεί ότι η Αυστρία έγινε το πρώτο κράτος μέλος της ΕΕ που απαγόρευσε πλήρως τη χρήση της ουσίας "γλυφosatη", αφού η πλειοψηφία των μελών της Βουλής τάχθηκε υπέρ του μέτρου στην ψηφοφορία που διεξήχθη στην αυστριακή Βουλή.

Παρακαλώ τον αρμόδιο υπουργό να πληροφορήσει τη Βουλή των Αντιπροσώπων αν υπάρχουν σκέψεις να ακολουθήσει και η Κυπριακή Δημοκρατία το παράδειγμα της Αυστρίας και να απαγορεύσει τη χρήση της γλυφosatης. Έχουν εκπονήσει μέχρι στιγμής οι αρμόδιες αρχές κάποιες μελέτες για την ενδεχόμενη λήψη οποιαδήποτε μέτρων, ώστε να βρεθούν εναλλακτικές λύσεις για τα φυτοφάρμακα που βρίσκονται αυτή τη στιγμή στην αγορά και περιέχουν γλυφosatη, ώστε σταδιακά να απαγορευθεί η χρήση τους και στην Κύπρο; Προγραμματίζει η κυβέρνηση να εισαγάγει βιολογικές μορφές ζιζανιοκτόνων;»

Απάντηση ημερομηνίας 29 Οκτωβρίου 2019 του Υπουργού Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος κ. Κώστα Καδή στην ερώτηση με αρ. 23.06.011.03.726, ημερομηνίας 9 Ιουλίου 2019, του βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λευκωσίας κ. Γιώργου Περδίκη

«Αναφορικά με την πιο πάνω ερώτηση, σας πληροφορώ τα ακόλουθα:

- (α) Δραστική ουσία glyphosate και ιστορικό: Στις 12 Δεκεμβρίου 2017 εκδόθηκε ο Κανονισμός (ΕΕ) 2017/2324, σύμφωνα με τον οποίο η καταχώρηση για διάθεση στην αγορά και χρήση της δραστικής ουσίας glyphosate ανανεώθηκε για ακόμη πέντε χρόνια, μέχρι το 2022. Η περίοδος ανανέωσης της είναι αρκετά πιο σύντομη από τη μέγιστη δυνατή περίοδο των 15 χρόνων που προβλέπει η Ευρωπαϊκή νομοθεσία, αφού η Επιτροπή έλαβε υπόψη το ενδεχόμενο να σημειωθούν ταχείες επιστημονικές και τεχνολογικές εξελίξεις στο άμεσο μέλλον. Σημειώνεται ότι παρότι υπάρχουν ήδη πολλές πληροφορίες για το glyphosate, δημοσιεύονται νέα στοιχεία για την υπό αναφορά δραστική ουσία, με εξαιρετικά υψηλό ρυθμό, σε σύγκριση με άλλες δραστικές ουσίες και άρα θα πρέπει να διασφαλιστεί ότι το glyphosate θα επαναξιολογηθεί κατά προτεραιότητα σε σχέση με άλλες ουσίες και μάλιστα σε σχετικό σύντομο χρονικό διάστημα. Πριν την ανανέωση της έγκρισης της η Επιτροπή μελέτησε ενδελεχώς και επισταμένα όλα τα διαθέσιμα στοιχεία και μελέτες για την ουσία αυτή. Τόσο η Γερμανία που αξιολόγησε τα στοιχεία αλλά και η EFSA (European Food Safety Authority) κατέληξαν στο συμπέρασμα ότι: "το glyphosate είναι απίθανο να συνιστά κίνδυνο καρκινογένεσης για τον άνθρωπο", ενώ η επιτροπή του ECHA (Ευρωπαϊκός Οργανισμός Χημικών Προϊόντων) στις 15 Μαρτίου 2017 κατέληξε ομόφωνα στο συμπέρασμα ότι η ταξινόμηση του glyphosate ως καρκινογόνου ουσίας δεν δικαιολογείται, και προώθησε τη γνώμη της στην Επιτροπή στις 15 Μαρτίου 2017. Ο ECHA κατέληξε επίσης στο συμπέρασμα ότι το glyphosate δεν θα πρέπει να ταξινομείται ως μεταλλαξιογόνο ή τοξικό για την αναπαραγωγή. Στο ίδιο συμπέρασμα κατέληξε η EFSA, υποστηριζόμενη από εμπειρογνώμονες από τις αρμόδιες αρχές όλων των κρατών μελών της ΕΕ. Το συμπέρασμα αυτό συμμερίζονται και άλλοι εθνικοί και διεθνείς φορείς (από τον Καναδά, την Ιαπωνία, την Αυστραλία και τη Νέα Ζηλανδία). Στο ίδιο επίσης συμπέρασμα κατέληξε η κοινή συνεδρίαση του Οργανισμού Επισιτισμού και Γεωργίας των Ηνωμένων Εθνών/Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας για τα κατάλοιπα των φυτοφαρμάκων JMPR. Σημειώνεται ότι η μόνη αξιολόγηση η οποία κατέληξε στο συμπέρασμα ότι το glyphosate είναι "πιθανώς καρκινογόνο για τον άνθρωπο"

είναι αυτή του IARC (Διεθνής Οργανισμός Ερευνών για τον Καρκίνο). Παρόλα αυτά, σε αρκετά κράτη μέλη υπήρξαν έντονες αντιδράσεις για την επανέγκριση του glyphosate, με ανακοινώσεις στα ΜΜΕ αλλά και διαδηλώσεις, υποστηρίζοντας ότι η δραστική αυτή ουσία δεν πρέπει να ανανεωθεί. Επίσης, πραγματοποιήθηκε πρωτοβουλία πολιτών με αίτημα, μεταξύ άλλων, την απαγόρευση του glyphosate και την προστασία των πολιτών και του περιβάλλοντος από τα τοξικά φυτοφάρμακα, σύμφωνα με το άρθρο 11, παράγραφος 4 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση. Η Επιτροπή εξέτασε το αίτημα της πρωτοβουλίας αυτής και κατέληξε στο συμπέρασμα ότι "δεν υπάρχει ούτε η επιστημονική ούτε η νομική βάση που να δικαιολογεί την απαγόρευση του glyphosate και δεν πρόκειται να υποβάλει σχετική νομοθετική πρόταση. Συγκεκριμένα, τα επιστημονικά στοιχεία δεν υποστηρίζουν το συμπέρασμα ότι το glyphosate έχει τη δυνατότητα να προκαλέσει καρκίνο. Ως εκ τούτου, η απόφαση της Επιτροπής να ανανεώσει την έγκριση του glyphosate (για διάστημα 5 ετών) είναι πλήρως δικαιολογημένη".

- (β) Έγκριση φυτοπροστατευτικών προϊόντων: Μετά την έγκριση μίας δραστικής ουσίας που γίνεται σε ευρωπαϊκό επίπεδο, στη συνέχεια τα φυτοπροστατευτικά προϊόντα, που περιέχουν τις δραστικές αυτές ουσίες, εγκρίνονται από τις εθνικές αρχές σε κάθε κράτος μέλος της ΕΕ λαμβάνοντας υπόψη τις γεωργικές και περιβαλλοντικές συνθήκες. Τα κράτη μέλη έχουν την υποχρέωση να αξιολογούν όλες τις αδειοδοτήσεις για τα φυτοπροστατευτικά προϊόντα που περιέχουν glyphosate και μπορούν να αποφασίσουν να επιβάλουν περιορισμούς ή απαγορεύσεις για κάποια ή όλα τα προϊόντα αυτά, όταν κάτι τέτοιο δικαιολογείται βάσει αποδεικτικών στοιχείων που αφορούν τις συγκεκριμένες περιστάσεις στην επικράτειά τους. Δεδομένων των δυνατοτήτων της αρμόδιας Αρχής της Κυπριακής Δημοκρατίας, οι διάφορες αιτήσεις που υποβάλλονται εξετάζονται σχεδόν αποκλειστικά λαμβάνοντας υπόψη την αξιολόγηση και τα συμπεράσματα επί των αντίστοιχων αιτήσεων, άλλων κρατών μελών της νότιας ζώνης, με τη διαδικασία της αμοιβαίας αναγνώρισης. Επίσης, για τα συγκεκριμένα φυτοπροστατευτικά προϊόντα, τα κράτη μέλη οφείλουν να επιβάλλουν την ορθή χρήση τους σύμφωνα με τους όρους έγκρισης τους και την επισήμανσή τους.
- (γ) Συμπεράσματα: Glyphosate και Κύπρος. Η δραστική ουσία glyphosate έχει ζιζανιοκτόνο δράση και περιέχεται σε αρκετά αδειοδοτημένα σκευάσματα που κυκλοφορούν στην Κύπρο. Είναι διασυστηματικό, μη εκλεκτικό ζιζανιοκτόνο για την καταπολέμηση ετήσιων και πολυετών (αγρωστωδών, πλατύφυλλων ζιζανίων) και υδροχαρών ζιζανίων καθώς και ξυλωδών φυτών. Χρησιμοποιείται ευρέως, σε πάρα πολλές καλλιέργειες καθώς επίσης και σε ακαλλιέργητες εκτάσεις. Λαμβάνοντας υπόψη τις ιδιαίτερες εδαφοκλιματικές συνθήκες της Κύπρου, η δυνατότητα χρήσης αποτελεσματικών ζιζανιοκτόνων, στις περιπτώσεις όπου δεν είναι δυνατή η καταπολέμηση τους με άλλες μεθόδους, θεωρείται άκρως σημαντική. Σημειώνεται επίσης, ότι πολλές από τις διαθέσιμες χημικές εναλλακτικές λύσεις που έχουν το ίδιο αποτέλεσμα με το glyphosate ενέχουν ενδεχομένως υψηλότερους κινδύνους. Δυνατόν εάν εφαρμοστούν εναλλακτικές λύσεις αντί του glyphosate, όπως μηχανική καλλιέργεια, χρήση φλόγιστρων και μικτή γεωργική δραστηριότητα, αυτές έχουν ορισμένους περιορισμούς και δεν αποτελούν πάντα καλύτερη επιλογή για τις ιδιαίτερες συνθήκες και μορφολογία των εδαφών στο νησί μας (κίνδυνος πυρκαγιάς, επικλινή εδάφη, ανάγκη για υποδομές). Λαμβάνοντας αυτά υπόψη, το Τμήμα Γεωργίας πιστεύει ότι δεν συντρέχουν λόγοι για απαγόρευση ή περιορισμούς στη χρήση των φυτοπροστατευτικών προϊόντων που περιέχουν τη δραστική ουσία glyphosate, πέραν αυτών που ήδη ισχύουν κατά την έγκριση της δραστικής ουσίας αλλά και από την Οδηγία για την Ορθολογική Χρήση των Φυτοφαρμάκων. Το

Τμήμα Γεωργίας θεωρεί ότι τα φυτοφάρμακα αποτελούν σημαντικό εργαλείο για την προστασία της φυτικής παραγωγής. Εφόσον αυτά χρησιμοποιούνται σύμφωνα με τις οδηγίες που αναγράφονται στην ετικέτα και λαμβάνοντας υπόψη τα ερευνητικά δεδομένα που έχουμε σήμερα στην διάθεση μας, δεν προβλέπεται να οδηγήσουν σε κινδύνους για τον άνθρωπο, τα ζώα και το περιβάλλον και συνεπώς θα πρέπει να μπορούν να διατίθενται στην αγορά. Εξάλλου οι διαδικασίες αξιολόγησης και αδειοδότησης περιλαμβάνουν ένα μεγάλο εύρος μελετών και πειραμάτων ώστε να διασφαλίζεται ότι τα προϊόντα δεν επιβαρύνουν με οποιοδήποτε τρόπο την ανθρώπινη υγεία, τα ζώα, το περιβάλλον και τη φυτική παραγωγή. Πρόσθετα και όσον αφορά εναλλακτικές μεθόδους και λήψη επιπρόσθετων μέτρων, σας ενημερώνω ότι με την εφαρμογή του Εθνικού Σχεδίου Δράσης για την μείωση και Ορθολογική Χρήση των Φυτοπροστατευτικών Προϊόντων, έχουν ληφθεί και συνεχίζουν να λαμβάνονται μέτρα για την ελαχιστοποίηση των κινδύνων και του περιορισμού της χρήσης των χημικών φυτοπροστατευτικών προϊόντων, μέσω της ολοκληρωμένης και βιολογικής διαχείρισης εχθρών και ασθενειών.

- (δ) Κατά τη ψηφοφορία που πραγματοποιήθηκε στα θεσμικά όργανα της ΕΕ για το θέμα, η Κύπρος, λαμβάνοντας υπόψη τα αποτελέσματα των μελετών που υποβλήθηκαν για το θέμα και το έστω και περιορισμένο στοιχείο της αβεβαιότητας για το περιεχόμενο τους, τάχθηκε κατά της ανανέωσης της δραστικής ουσίας.
- (ε) Η Κύπρος σεβόμενη πλήρως την Ευρωπαϊκή Νομοθεσία και τους κανόνες της αγοράς, τηρεί πιστά το θεσμικό πλαίσιο που αποφασίζεται σε Ευρωπαϊκό επίπεδο και δεν προβαίνει σε οποιοσδήποτε μονομερείς απαγορεύσεις οι οποίες θα θέσουν την χώρα μας αντιμέτωπη με τις κυρώσεις που προβλέπονται για μη τήρηση του Ευρωπαϊκού Κεκτημένου. Πρόσθετα βέβαια, τηρεί πιστά όλες τις υποχρεώσεις της και θέτει μέτρα επιβάλλοντας αυστηρές προϋποθέσεις στη χρήση των φυτοπροστατευτικών προϊόντων (όπως και η συγκεκριμένη δραστική ουσία) ώστε να διασφαλίζεται η ασφάλεια της διατροφικής αλυσίδας και η υγεία των καταναλωτών και των χρηστών.
- (στ) Παραμένουμε στη διάθεσή σας για περαιτέρω διευκρινήσεις.»

EX/HK/Αρ-23.06.011.03.726

